

TBMM Genel Kurulu,140 “hayır” oyuna karşı,376 “ evet” oyuyla,1982 Anayasasına yeni bir madde eklenmesini kabul etmişti.Anayasanın 89 ve 175 maddeleri gereğince Cumhurbaşkanı,kendisine sunulan anayasa değişikliğini 15 gün içinde,bir daha görüşülmek üzere TBMM'ye geri gönderebilir,halk oylamasına sunabilir veya yürürlük kazandırılması için Resmi Gazetede yayımlatabilir.Bu ihtimallerin üçüncüsünün gerçekleşmesi yüksek bir olasılık.Eğer bir sürpriz olmazsa,siz bu satırları okurken yürürlüğe girmiş olacak geçici madde 20 aynen şu şekilde;

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte,soruşturmaya veya soruşturma ve kovuşturma izni vermeye yetkili mercilerden,Cumhuriyet Başsavcılıklarından ve Mahkemelerden,Adalet Bakanlığına veya Anayasa ve Adalet Komisyonu üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Başkanlığına intikal etmiş yasama dokunulmazlığının kaldırılmasına ilişkin dosyaları bulunan milletvekilleri hakkında,bu dosyalar bakımından,Anayasanın 83 maddesinin ikinci fıkrasının birinci cümlesi hükmü uygulanmaz.

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren on beş gün içinde; Anayasa ve Adalet Komisyonu Üyelerinden Kurulu Karma komisyon Başkanlığında,TBMM Başkanlığında,Başbakanlıkta ve Adalet Bakanlığında bulunan yasama dokunulmazlığının kaldırılmasına ilişkin dosyalar,gereğinin yapılması amacıyla,yetkili mercie iade edilir.”

Bu değişikliğin atfı yaptığı madde 83/2'nin birinci cümlesi ise şu şekilde:Seçimden önce veya sonra bir suç işlendiği ileri sürülen bir milletvekili,Meclisin kararı olmadıkça tutulamaz,sorguya çekilemez,tutuklanamaz ve yargılanamaz.”

Anayasanın 85'inci maddesine göre; Yasama dokunulmazlığının kaldırılmasına karar verilmiş olması halinde(...)Meclis Genel Kurulu kararının alındığı tarihten başlayarak yedi gün içinde ilgili milletvekili veya bir diğer milletvekili,kararın,Anayasaya,kanuna veya içtüzüğe aykırılığı iddiasıyla iptali için Anayasa mahkemesine başvurabilir.” Bu maddede geçen “karar” kavramının iki şekilde anlaşılması mümkündür.AYM'nin kavramı kavrayış biçimine bağlı olarak ulaşacağı sonuçlar da farklılık taşıyacaktır.

Birincisi; karar kavramı,şekli anlamda anlaşılabilir.Bu ihtimalde; Anayasa değişikliği,bir parlamento kararı olmadığı için başvuru reddedilecektir.

İkincisi; “karar” kavramı tıpkı Anayasanın 87.maddesinde “ özel af ilalına karar verme” ifadesindeki “ karar” kelimesinde olduğu gibi,” irade açıklaması” anlamıyla maddi şekilde yorumlanabilir.Bu durumda anayasa değişikliği geniş anlamda bir “ karar” olarak görülecek” ve Anayasa’nın 85’inci ve 142/2’ye göre özel hüküm olduğu kanaatiyle başvuru incelenecektir.

AYM Kanunu’na göre; kanunlara karşı doğrudan bireysel başvuru yapılamaz.Anayasa değişikliği de bir kanun olduğu için bu değişikliklere karşı yapılacak bireysel başvuru kabul edilmeyebilir; fakat geçiçi 20’inci maddenin “ yetkili mercilere iade” şeklindeki uygulanmasına binaen(bu ihtimalde idari yargı etkili bir yol olmadığı için)AYM’ye yapılacak bireysel başvuru,kabul edilebilir.Bu durumda AYM’nin vakayı incelerken müdahalenin dayanağı olan kanunun şekil denetimini yapmasını engelleyen bir Anayasa hükmü yoktur.Hatta AYM’nin “ Başörtülü Avukat” vakasındaki” yaklaşımı,Mahkeme’nin İHAM’dan farklı olarakşekli bir kanunilik incelemesi de yaptığını göstermiştir.

Anayasanın 20’inci maddenin sistematığı ile uyumlu olmadığı gibi,bir takım belirsizlikleri de beraberinde getirmektedir.Söz konusu madde,dokunulmazlıkları kaldırırken;milletvekilleri hakkındaki suç isnatları v.s)yönünden bir ayırım yapmamıştır.Hal böyleyken ilk bakışta dokunulmazlıkların,söze dayalı suçlar(propaganda suçları vs)yönünden de geçerli olacağı düşünülebilir.Son olarak kaydedilmelidir ki;anılan dava olasıklarından üçünün de reddedilmesi durumunda içi hukuk tükenmiş olur.Bu durumda yine yeniden İHAM devreye girebilir.Kalın sağlıklıcakla!....